

Ønsker myndighetene økte priser på tannhelsetjenester?

Utleie av tannlegeutstyr har vært momspiktig helt siden lov om merverdiavgift ble innført tidlig på 1970-tallet. Tannlegeforeningen gikk da i dialog med skattemyndighetene, som vurderte spørsmålet dithen at inntekten for staten ville være begrenset, blant annet fordi utleier ville ha krav på fradrag for inngående merverdiavgift. Man valgte derfor å se bort fra bestemmelsen ved utleie av tannlegeutstyr. Begrunnelsen kan også ha vært stort byråkrati og ønsker om å skjerme pasientene.

Momsreformen i 2001 medførte at også utleie av pasientarkiv er blitt momspiktig, og ett år senere kom Vestfold fylkesskattekontor på banen. Fylkesskattekontoret satte søkelyset på utleie av tannlegeutstyr og pasientarkiv, og fikk medhold fra Skattedirektoratet i at begge «objekter» er momspiktige. I Vestfold skal dette gjelde fra 1. januar 2003.

Ifølge vårt medlemsregister er det ca. 430 selvstendig næringsdrivende tannleger som leier kontor. Dette er en betydelig andel av våre privatpraktiserende medlemmer. Leietakerne får en mulighet til å arbeide i faglige fellesskap uten å «gifte seg med» arbeidsplassen. Å etablere en tannlegepraksis krever store investeringer, og for mange kolleger er det faser i livet da dette passer dårlig. Eldre etablerte kolleger kan på sin side trenge avlastning, samtidig som de ved å dele kostnader med leietaker, kan investere i moderne og kostbart utstyr uten at honorarene øker til det uakseptable for pasientene. Dette har fungert utmerket til nå.

Tannlegeforeningen har vært i dialog med Skattedirektoratet uten å lykkes i å påvirke deres synspunkter på at det skal betales moms på utleie av tannlegeutstyr og pasientportefølje. Direktoratet har i sin tur henvendt seg til Finansdepartementet for å få en formell avklaring i saken.

Vi forutsetter at skattemyndighetenes ønske om å endre praksis bygger på forventninger om økte avgiftsinntekter til

staten. Privatpraktiserende tannleger beregner sine honorarer etter bedriftsøkonomiske prinsipper. Økte kostnader kan kompenseres enten ved økt effektivitet eller økte priser. Det tradisjonelle samarbeidet mellom tannleger er blant annet etablert for å øke utnyttelsen av kostbart utstyr. Vi har liten grunn til å tro at den myndighetsstyrte kostnadsøkningen kan kompenseres gjennom ytterligere effektivisering. Konsekvensen blir at tannlegene må øke prisene på sine tjenester. Kort sagt; dersom myndighetene forventer å tjene penger gjennom å kreve merverdiavgift på utleien, bidrar de samtidig til økte priser på private tannhelsetjenester.

Vi får nå en situasjon der det oppstår forskjeller mellom fylkene og mellom tannleger som eier eller leier sin arbeidsplass. Pasientene vil ikke uten videre vite om de går til en leietaker og må betale mva. fordi journalen befinner seg i en annen tannleges arkiv, enn si om de er i et «momsfritt fylke» eller ikke. Videre medfører nyordningen betydelig behov for administrasjon, noe som ytterligere bidrar til økte tannlegepriser.

Lovens bokstav er klar, så denne saken dreier seg primært om hvorvidt byråkratiets fortolkning samsvarer med politikernes uttalte ønsker om å verne pasientene mot merverdiavgift på helsetjenester. Vi har gjort mange henvendelser til stortingspolitikere i sakens anledning, og vi har kontaktet Helsedepartementet. Vi vet foreløpig ikke hvordan endringene skal praktiseres, så følgelig vet vi heller ikke hvor mye tannlegenes driftskostnader vil øke. Et logisk resonnement forteller oss at en kostnadsøkning vil bli resultatet av statens inntjeningsøkning. De som ønsker å endre praksis, bør kunne gi oss svarene som samtidig rettferdiggjør endringene. Kan de det, eller bygger det hele på nitid

lovfortolkning uten praktisk konsekvensanalyse?

Fordi følgene av de forespeilede endringene er meget uvisse og fordi vi forutsetter at man skal ha en riksdekkende momspraksis, mener vi at myndighetene bør avvende endring av praksis til de har utredet hvordan den skal håndheves og hva som blir de økonomiske konsekvensene. Samtidig utfordrer vi de politiske partiene på Stortinget: Både Arbeiderpartiet, SV, Frp og Senterpartiet har uttalt at egen-

andelene på tannbehandling er store og at samfunnet bør vurdere å hjelpe – i det minste dem med store kostnader. Er det da rimelig å øke kostnadene gjennom å avgiftsbelaste driften av tannlegevirksomhet?

Tannlegene kan selvfølgelig innrette seg og tilpasse seg. Økte priser for pasientene og mer byråkrati for tannlegene, uten den store gevinsten for skattemyndighetene, synes imidlertid ikke å være en spesielt gunstig ordning. Vi ber derfor myndighetene om å videreføre den velfungerende ordning som har vært benyttet i snart 30 år. Det vil kreve unntak fra loven som er gjort gjeldende i sammenlignbare tilfeller i Norge og som, så vidt vi vet, vil harmonere med praksis i sammenlignbare land. I den anledning har vi oversendt en såkalt paragraf 70-søknad til Finansdepartementet.

Samtidig vil det gavne saken dersom stortingspolitikere ser at den nye avgiftspraksisen strider mot deres intensjoner om å holde helsetjenester momsfrie. Ballen er herved på nytt oversendt Stortinget.

Samtidig vil det gavne saken dersom stortingspolitikere ser at den nye avgiftspraksisen strider mot deres intensjoner om å holde helsetjenester momsfrie. Ballen er herved på nytt oversendt Stortinget.

Carl Kristian Bråten